

Tabulka 2-8: Vybrané charakteristiky národního testování základních gramotností a k nim relevantním předmětům; světle modrá – důraz na hodnocení systému

Země	Perioda	Forma	Opravování	Užití kritérií	Vývoj v čase
Austrálie	Každoročně	Tištěná	Centrálně	Kritéria	Ano
Dánsko	Každoročně	Počítačová	Počítačem	Percentily	Zatím ne, v plánu
Finsko	Podle potřeby	Tištěná, plán PC	Učitelem	Kritéria	Ano
Irsko	4 až 5 let	Tištěná	Centrálně	Percentily	Ano
Kanada	3 roky	Tištěná	Centrálně	Kritéria	Ano
Německo	Každoročně	Tištěná	Učitelem	Kritéria	Raná fáze
Norsko	Každoročně	Počítačová/tištěná*	Počítačem/učitelem*	Percentily	Ano, nově
Nový Zéland	4 roky	Různá - tým učitelů	Centrálně	Kritéria	Ano
Polsko	Každoročně	Tištěná	Centrálně	Percentily	Ne
Rakousko	3 roky	Tištěná	Centrálně	Kritéria	Ano
Slovensko	Každoročně	Tištěná	Centrálně	Percentily	Ne
Slovinsko	Každoročně	Tištěná	Učitelem/centrálně**	Percentily	Ne
Spojené státy	Každoročně	Tištěná	Centrálně	Kritéria	Ano
Švédsko	Každoročně	Tištěná	Učitelem	Kritéria	Ano
VB - Anglie	Každoročně	Tištěná	Učitelem/centrálně***	Kritéria	Ano

* Počítačová forma a oprava počítačem pro testování matematické a jazykové gramotnosti, tištěná forma a oprava učitelem pro čtenářskou gramotnost

** Oprava učitelem v případě dobrovolného testování v šestém roce studia, oprava centrálně v případě povinného testování v devátém roce studia

*** Oprava učitelem ve druhém roce studia, oprava centrálně v šestém roce studia

Zdroj: vlastní zpracování – syntéza poznatků dílčích podkapitol

Konečně poukažme na dva možné přístupy k tvorbě dotazníků, které zjišťují doplňující informace k testování. První přístup využívá kontextový dotazník, který žáci vyplňují po absolvování testu a který se ptá na jejich socioekonomické charakteristiky, postoje, vzdělávací strategie apod. Druhý přístup chápe postoje žáků jako výstup učení, a proto zařazuje související otázky přímo do položek testu (viz např. Pepper 2012).

Jakým způsobem lze dát uvedené souvislosti do kontextu situace v České republice? Současný český systém hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání je charakteristický posilováním externích prvků hodnocení na bázi celoplošného testování, a to zejména ve vztahu k celoplošnému ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. tříd a ke společné (státní) části maturitní zkoušky na středních školách. Rámečky 2-2 a 2-3 blíže představují hlavní charakteristiky obou hodnocení.